

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **Z. Ł.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 listopada 2018 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt XVII Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 31 marca 2016 r., sygn. akt II K [...],

1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2.kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża
skazanego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 31 marca 2016 r. Z. Ł. został uznany za winnego popełnienia dwunastu występków z art. 286 § 1 k.k., z przyjęciem, że stanowią one ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązano natomiast oskarżonego do naprawienia szkody przez zapłatę wskazanych kwot na rzecz określonych osób, w tym na rzecz M. P. kwoty

„874,00 zł (dziewięćset siedemdziesiąt cztery 00/100 złotych)”. Nadto, zwolniono oskarżonego od kosztów sądowych.

Z apelacją od tego wyroku wystąpił obrońca oskarżonego. Po jej rozpoznaniu, Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017 r., zmienił opisy przypisanych oskarżonemu przestępstw, obniżając wymierzoną mu karę pozbawienia wolności do roku i 2 miesięcy oraz utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie.

Z kasacją od prawomocnego wyroku wystąpił obrońca skazanego. Zarzucił w niej:

1) rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na braku kompleksowego i wnikliwego rozważenia zarzutu apelacji dotyczącego obrazu art. 7 k.p.k.,

2) rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na braku kompleksowego i wnikliwego rozważenia zarzutu apelacji dotyczącego obrazu art. 438 pkt 3 k.p.k. w kontekście zgromadzonego w postępowaniu odwoławczym materiału dowodowego,

3) rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 458 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., polegające na dowolnej ocenie przeprowadzonych w postępowaniu odwoławczym dowodów z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego,
a ewentualnie

4) rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym wymiaru kary pozbawienia wolności poprzez naruszenia art. 53 § 1 i 2 k.p.k. (winno być k.k. – uwaga SN) w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierozważeniu przez Sąd odwoławczy w sposób dostatecznie wnikliwy okoliczności wpływających na wymiar orzeczonej wobec skazanego kary.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie

zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego. W odpowiedzi na tę kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu. W tej sytuacji Sąd Najwyższy, z uwagi na treść art. 535 § 3 k.p.k., był zwolniony od sporządzenia uzasadnienia swego postanowienia wydanego na rozprawie. Nie ulega jednak wątpliwości, że brak wymogu sporządzenia uzasadnienia sformułowany w tym przepisie nie oznacza ustawowego zakazu jego sporządzenia, gdyż uzasadnienie może zostać sporządzone w razie podjęcia takiej decyzji przez sąd, pomimo uznania kasacji za oczywiście bezzasadną. W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy uznał za celowe sporządzenie takiego uzasadnienia jedynie w odniesieniu do przywołanego na wstępie rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Rejonowego w G., mocą którego zobowiązano oskarżonego do naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz M. P. kwoty „874,00 zł (dziewięćset siedemdziesiąt cztery 00/100 złotych)”, które zostało utrzymane w mocy przez Sąd odwoławczy. Zachodziła bowiem potrzeba rozważenia, czy nie skutkowało ono zaistnieniem w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci wystąpienia sprzeczności w treści orzeczenia, uniemożliwiającej jego wykonanie w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Sąd Najwyższy zobowiązany jest bowiem do rozpoznania kasacji również poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami m.in. w wypadkach określonych w art. 439 k.p.k. (art. 536 k.p.k.). Odstąpiono natomiast od sporządzenia uzasadnienia w części dotyczącej zarzutów kasacji. W tym zakresie podano już ustnie motywy orzeczenia na rozprawie kasacyjnej.

Odnosząc się więc do kwestii rozstrzygnięcia w przedmiocie naprawienia szkody względem M. P. dostrzec trzeba jego wadliwość w postaci odmiennego zapisu liczbowego i słownego co do kwoty, jaka ma być zapłacona na jej rzecz. *Prima facie* zrodzić się może zatem wątpliwość, w jakiej wysokości kwotę, zgodnie z tym rozstrzygnięciem, oskarżony zobligowany jest zapłacić. Przedstawiona tu wadliwość wyroku wedle Sądu Najwyższego w składzie niniejszym nie może jednak zostać potraktowana jako bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Odwołać się w tym miejscu rozważań należało do treści uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2018 r., I KZP 2/18

(OSNKW 2018, z. 8, poz. 54), w której zasadnie przyjęto, że w trybie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej (art. 105 § 1 k.p.k.) może zostać usunięte uchybienie w wyroku, które polega na rozbieżnym - w zapisie cyfrowym i słownym - rozstrzygnięciu o karze (innym środku reakcji prawnokarnej). Omyłka pisarska może być uznana za oczywistą, jeżeli po dokonaniu przez sąd analizy treści wyroku, przy uwzględnieniu kwalifikacji prawnej przypisanego przestępstwa, podstaw skazania i wymiaru kary, zostanie ustalone, że tylko jeden z rozbieżnych sposobów wyrażenia kary (innego środka reakcji prawnokarnej) odzwierciedla wymiar kary (innego środka reakcji prawnokarnej), który był możliwy do orzeczenia na podstawie wskazanych przepisów prawa.

Zauważyć należy, że przedmiotem nieprawidłowego rozstrzygnięcia jest zobowiązanie oskarżonego na podstawie art. 46 § 1 k.k. do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Nie może budzić zatem wątpliwości, że chodzi tu o szkodę, jakiej zgodnie z ustaleniami faktycznymi Sądu Rejonowego doznała pokrzywdzona, a nie jakąkolwiek szkodę w dowolnej wysokości. Skoro zatem zgodnie z treścią wyroku Sąd Rejonowy uznał Z. Ł. za winnego przestępstwa oszustwa, polegającego na doprowadzeniu M. P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 874,00 zł (pkt IV części wstępnej wyroku), nie zmienił bowiem w tym zakresie opisu czynu zarzucanego aktem oskarżenia, to znaczy, że ustalił, iż pokrzywdzona doznała szkody w tej właśnie wysokości. Tym samym nie było możliwe zobowiązanie oskarżonego do naprawienia szkody w wyższym rozmiarze poprzez zapłatę kwoty „dziewięćset siedemdziesiąt cztery 00/100 złotych”. W konsekwencji przyjąć trzeba, że intencją Sądu Rejonowego było zobowiązanie oskarżonego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonej kwoty 874 zł i – co ważniejsze - takie też orzeczenie w istocie zapadło.

Odwołując się zatem do poglądu wyrażonego w przywołanej uchwale Sądu Najwyższego, uznać należy, że analiza treści wyroku pozwalała – jak wskazano wcześniej - na stwierdzenie, iż tylko kwota określona zapisem liczbowym była *in concreto* możliwa do orzeczenia. To zaś oznacza, że omawiana tu wadliwość rozstrzygnięcia nie powinna zostać oceniona jako bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., lecz winna podlegać sprostowaniu w trybie

art. 105 § 1 k.p.k., jako oczywista omyłka pisarska. Nie jest bowiem prawnie relewantne, że omawiana omyłka dotyczy wydanego rozstrzygnięcia, trafne jest bowiem stanowisko wyrażone w uzasadnieniu powołanej uchwały, iż sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej dotyczyć może każdego „elementu” orzeczenia. Zaistniała zaś w sprawie omyłka ma niewątpliwie charakter techniczno – pisarski. Jej skorygowanie nie będzie więc oznaczało przekształcenia, czy zmiany wyroku, lecz sprowadzać się będzie do przywrócenia wewnętrznej spójności orzeczenia. Odczytanie ocenianego rozstrzygnięcia przez pryzmat treści całego wyroku Sądu Rejonowego pozwala bowiem na stwierdzenie, że organ ten zobowiązał oskarżonego do naprawienia pokrzywdzonej szkody w wymiarze 874 zł. W tej sytuacji koniecznym jest sprostowanie omawianego rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy celem wyeliminowania wskazanej wadliwości z funkcjonującego w obrocie prawnym orzeczenia.